Πέμπτη, 11 Φεβρουαρίου 2021

P9_TA(2021)0055

Ρουάντα, η υπόθεση του Paul Rusesabagina

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Φεβρουαρίου 2021 σχετικά με τη Ρουάντα και την υπόθεση του Paul Rusesabagina (2021/2543(RSP))

(2021/C 465/14)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του για τη Ρουάντα,

— έχοντας υπόψη την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,

— έχοντας υπόψη τον Αφρικανικό Χάρτη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Λαών,

— έχοντας υπόψη τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη και τη δικαστική συνδρομή στην Αφρική,

— έχοντας υπόψη τη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας,

— έχοντας υπόψη το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα το οποίο κυρώθηκε από τη Ρουάντα το 1975,

— έχοντας υπόψη τους ελάχιστους κανόνες των Ηνωμένων Εθνών για τη μεταχείριση των κρατουμένων (κανόνες Nelson Mandela), όπως αναθεωρήθηκαν το 2015,

— έχοντας υπόψη τη δήλωση της Καμπάλα για τις συνθήκες κράτησης στις φυλακές στην Αφρική,

— έχοντας υπόψη τις επιστολές της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (OHCHR), της 30ής Σεπτεμβρίου 2020, προς τις κυβερνήσεις της Ρουάντα και των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων (ΗΑΕ) σχετικά με τις εντολές του Ειδικού Εισηγητή για τα βασανιστήρια και άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, της ομάδας εργασίας για την αυθαίρετη κράτηση, της ομάδας εργασίας για τις βίαιες ή ακούσιες εξαφανίσεις και του ειδικού εισηγητή για την προαγωγή και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών κατά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας,

— έχοντας υπόψη τη συμφωνία του Κοτονού,

— έχοντας υπόψη το αποτέλεσμα της καθολικής περιοδικής έκθεσης της Ρουάντα, στις 25 Ιανουαρίου 2021, στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ στη Γενεύη,

— έχοντας υπόψη το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία για την περίοδο 2020-2024,

— έχοντας υπόψη τη Σύμβαση της Βιέννης του 1963 για τις προξενικές σχέσεις,

— έχοντας υπόψη τη δήλωση της οργάνωσης Human Rights Watch της 10ης Σεπτεμβρίου 2020 με τίτλο «Ρουάντα: ο Rusesabagina εξαφανίστηκε διά της βίας»,

— έχοντας υπόψη τη δήλωση της οργάνωσης Human Rights Watch με τίτλο «Ηνωμένα Έθνη: καταγγελίες χωρών κατά της Ρουάντα για τις επιδόσεις της όσον αφορά τα δικαιώματα» («UN: Countries call out Rwanda's rights record») της 1ης Φεβρουαρίου 2021,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 144 παράγραφος 5 και το άρθρο 132 παράγραφος 4 του Κανονισμού του,

Α. λαμβάνοντας υπόψη πως οι αυστηροί νόμοι της Ρουάντα για τα μέσα ενημέρωσης, οι οποίοι επιβλήθηκαν στον απόηχο της γενοκτονίας του 1994, εξακολουθούν να ασκούν αρνητικές επιδράσεις στην ελευθερία της έκφρασης υπό το καθεστώς του Προέδρου Paul Kagame· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κυβέρνηση έχει συλλάβει, θέσει υπό κράτηση και καταδιώξει επικριτές και κυβερνητικούς αντιπάλους σε πολιτικά υποκινούμενες δίκες στη Ρουάντα, και ότι έχει επανειλημμένα απειλήσει άλλα πρόσωπα εκτός συνόρων της χώρας, με ορισμένα πρόσωπα να έχουν δεχθεί σωματική επίθεση ή ακόμη και να έχουν φονευθεί·

Πέμπτη, 11 Φεβρουαρίου 2021

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ρουάντα έχει βαθμολογία ελευθερίας στην παγκόσμια κατάταξη 22/100 ([1]) και θεωρείται «μη ελεύθερη»· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διακρατική καταστολή στη Ρουάντα είναι εξαιρετικά ευρεία όσον αφορά τις τακτικές, τους στόχους και τη γεωγραφική εμβέλεια και περιλαμβάνει ψηφιακές απειλές, επιθέσεις κατασκοπευτικού λογισμικού, εκφοβισμό και παρενόχληση μελών της οικογένειας, ελέγχους κινητικότητας, παράδοση και φόνο· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κυβέρνηση έχει θέσει στο στόχαστρο τη σωματική ακεραιότητα πολιτών της Ρουάντα σε τουλάχιστον επτά χώρες από το 2014·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η γενοκτονία των Τούτσι στη Ρουάντα, κατά την οποία βρήκαν τον θάνατο 800 000 με ένα εκατομμύριο άνθρωποι, που σφαγιάστηκαν υπό ανατριχιαστικές συνθήκες για τον μοναδικό λόγο ότι ήταν Τούτσι, η οποία συνοδεύτηκε από τη σφαγή όσων Χούτου αντιτάχθηκαν στον αφανισμό αυτό, εξακολουθεί να έχει μακροχρόνιο αντίκτυπο στη χώρα και σε ολόκληρη την περιοχή·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η γενοκτονία και ο εμφύλιος πόλεμος του 1994 στη Ρουάντα συνεχίζουν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στη σταθερότητα της περιοχής·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο υπερασπιστής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, υπήκοος Βελγίου και κάτοικος ΗΠΑ, κ. Paul Rusesabagina, ισχυρός επικριτής του Προέδρου Paul Kagame και της διακυβέρνησης του κυβερνώντος Πατριωτικού Μετώπου της Ρουάντα (RPF), συνελήφθη στο Κιγκάλι, στις 31 Αυγούστου 2020, με 13 εις βάρος του κατηγορίες οι οποίες περιλάμβαναν κατηγορίες για χρηματοδότηση τρομοκρατίας, ένοπλη ληστεία, απαγωγή, εμπρησμό, απόπειρα φόνου, καθώς και σωματική βλάβη και επίθεση· λαμβάνοντας υπόψη ότι τέσσερις από τις συγκεκριμένες κατηγορίες έχουν αποσυρθεί και οι εναπομένουσες κατηγορίες αφορούν γεγονότα που σημειώθηκαν στην περιφέρεια Nyaruguru τον Ιούνιο του 2018 και στην περιφέρεια Nyamagabe τον Δεκέμβριο του 2018·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κ. Rusesabagina ήταν ο διευθύνων σύμβουλος του ξενοδοχείου «des Mille Collines» στο Κιγκάλι κατά τη διάρκεια της γενοκτονίας του 1994, όπου προσέφερε καταφύγιο και προστασία σε 1 268 Τούτσι και μετριοπαθείς Χούτου που προσπαθούσαν να ξεφύγουν από τη δολοφονία· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κ. Rusesabagina είναι διεθνώς αναγνωρισμένος ακτιβιστής ανθρωπίνων δικαιωμάτων του οποίου η ιστορία παρουσιάστηκε στην ταινία «Hotel Rwanda»· λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2005 του απονεμήθηκε το Προεδρικό Μετάλλιο Ελευθερίας για τις αξιέπαινες προσπάθειές του·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κ. Rusesabagina ίδρυσε το πολιτικό κόμμα PDR-Ihumure το 2006 και σήμερα προεδρεύει του Κινήματος για Δημοκρατική Αλλαγή (MRDC), ενός συνασπισμού που περιλαμβάνει το PDR-Ihumure· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (FLN), το ένοπλο σκέλος του PDR-Ihumure, ανέλαβε την ευθύνη για σειρά ένοπλων επιθέσεων το 2018·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 27 Αυγούστου 2020 ο κ. Rusesabagina μεταφέρθηκε διά της βίας από το Ντουμπάι στο Κιγκάλι υπό αδιευκρίνιστες συνθήκες και επανεμφανίστηκε μόλις στις 31 Αυγούστου 2020 στα κεντρικά γραφεία του Γραφείου Ερευνών της Ρουάντα (RIB)· λαμβάνοντας υπόψη ότι το δικαστήριο της Ρουάντα ανέφερε ότι ο κ. Rusesabagina συνελήφθη στο Διεθνές Αεροδρόμιο του Κιγκάλι, σε αντίθεση με παλαιότερη αστυνομική αναφορά όπου δηλώθηκε ότι συνελήφθη μέσω «διεθνούς συνεργασίας»· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αρχές των ΗΑΕ αρνούνται κάθε ανάμιξη στη μεταφορά του και στη μετέπειτα σύλληψή του· λαμβάνοντας υπόψη ότι η παράνομη κράτηση και η μεταγωγή ενός υπόπτου από μια χώρα σε μια άλλη προκειμένου να παραστεί σε ποινικές διαδικασίες θα πρέπει να διεξάγεται μέσω διαδικασίας έκδοσης η οποία επιτηρείται από ανεξάρτητο δικαστήριο·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στον κ. Rusesabagina έχει απαγορευθεί η πρόσβαση σε νομικούς συμβούλους της επιλογής του· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διεθνείς δικηγόροι στους οποίους έχει αναθέσει την υπεράσπισή του εξακολουθούν να στερούνται της απαραίτητης εξουσιοδότησης για να τον εκπροσωπήσουν·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι το κατηγορητήριο του κ. Rusesabagina, ο φάκελος της υπόθεσης και άλλα έγγραφα απαραίτητα για την προετοιμασία της υπεράσπισής του κατασχέθηκαν στις 23 Δεκεμβρίου 2020 από τον διευθυντή της φυλακής Mageragere· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο διευθυντής της φυλακής συνελήφθη στις 8 Φεβρουαρίου 2021· λαμβάνοντας υπόψη ότι η δίκη του κ. Rusesabagina και άλλων 19 ατόμων που κατηγορούνται για δεσμούς με τρομοκρατικές οργανώσεις αναβλήθηκε για τις 17 Φεβρουαρίου 2021· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο επίσημος λόγος για την αναβολή αυτή είναι η έλλειψη δυνατότητας της κυβέρνησης της Ρουάντα να συναντηθεί με τον νομικό της σύμβουλο λόγω των περιορισμών της νόσου COVID-19·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η οικογένεια του κ. Rusesabagina είναι εξαιρετικά ανήσυχη σχετικά με την ιατρική του κατάσταση, καθώς ο κ. Rusesabagina έχει επιβιώσει από καρκίνο και πάσχει από καρδιαγγειακή διαταραχή για την οποία λαμβάνει συνταγογραφημένη φαρμακευτική αγωγή· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα φάρμακα που έστειλε η οικογένειά του μέσω διπλωματικού σάκου της βελγικής πρεσβείας στη Ρουάντα σύμφωνα με καταγγελίες δεν χορηγήθηκαν ποτέ στον κ. Rusesabagina· λαμβάνοντας υπόψη ότι λαμβάνει φάρμακα συνταγογραφούμενα από γιατρό της Ρουάντα χωρίς να γνωρίζει τι είδους φαρμακευτική ουσία περιέχει το φαρμακευτικό σκεύασμα·

([1]) Όπως αναφέρθηκε από τον οργανισμό Freedom House στην ενότητα «Freedom in the World 2020» (Η Ελευθερία στον Κόσμο το 2020).

Πέμπτη, 11 Φεβρουαρίου 2021

1. καταδικάζει τη βίαιη εξαφάνιση, την παράνομη παράδοση και την κράτηση σε απομόνωση του Paul Rusesabagina·

2. υπογραμμίζει ότι η βίαιη εξαφάνιση του κ. Rusesabagina, από τις 27 έως τις 31 Αυγούστου 2020, παραβιάζει τις υποχρεώσεις της Ρουάντα που απορρέουν από το Διεθνές Σύμφωνο για τα Πολιτικά και Ατομικά Δικαιώματα (άρθρα 6 και 9), τη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (άρθρα 2 και 16), καθώς και την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (άρθρο 9)·

3. υπενθυμίζει ότι η έκδοση οιουδήποτε υπόπτου προσώπου σε άλλη χώρα θα πρέπει να λαμβάνει χώρα μόνον μέσω διαδικασιών έκδοσης που τελούν υπό ανεξάρτητη επιτήρηση, προκειμένου να υπάρχουν εχέγγυα για τη νομιμότητα της αίτησης έκδοσης και να διασφαλίζεται ότι υφίστανται πλήρεις εγγυήσεις στην αιτούσα χώρα για τα δικαιώματα του υπόπτου σε δίκαιη δίκη·

4. καταγγέλλει τους περιορισμούς των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών εκ μέρους των αρχών της Ρουάντα, καθώς και την αυθαίρετη χρήση της προσωρινής κράτησης για την καταστολή των αντιφρονούντων, χωρίς να παρέχονται στον κ. Rusesabagina οι ελάχιστες εγγυήσεις για δίκαιη δίκη ή να του επιτρέπεται η τακτική επαφή με την οικογένειά του·

5. καλεί τις αρχές της Ρουάντα να παράσχουν πλήρη και τεκμηριωμένη έκθεση σχετικά με τον τρόπο σύλληψης και μεταφοράς του κ. Rusesabagina στο Κιγκάλι· ζητεί να διεξαχθεί διεθνής, ανεξάρτητη, διαφανής και αξιόπιστη έρευνα σχετικά με τη μεταφορά και τη σύλληψη του κ. Rusesabagina·

6. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων του κ. Rusesabagina· καλεί επιτακτικά τις αρχές της Ρουάντα να επιτρέψουν στον κ. Rusesabagina να δικαστεί μέσω μιας δίκαιης και δημόσιας ακρόασης από αρμόδιο, ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο που εφαρμόζει τα διεθνή πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα· υπενθυμίζει στην κυβέρνηση της Ρουάντα τις υποχρεώσεις της να εγγυάται τα θεμελιώδη δικαιώματα, μεταξύ άλλων την πρόσβαση στη δικαιοσύνη και το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, όπως προβλέπεται στον Αφρικανικό Χάρτη και σε άλλες διεθνείς και περιφερειακές νομικές πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της Συμφωνίας του Κοτονού και ιδίως των άρθρων 8 και 96 αυτής· καλεί τη Δικαιοσύνη της Ρουάντα να εξασφαλίσει στον κ. Rusesabagina μια ταχεία και δίκαιη έφεση και να σεβαστεί τις προδιαγραφές του δικαίου της Ρουάντα και του διεθνούς δικαίου·

7. ζητεί να επιτραπεί στον κ. Rusesabagina εμπιστευτική διαβούλευση με τον νομικό σύμβουλο της επιλογής του, καθώς και τακτική και ασφαλής επικοινωνία με την οικογένειά του· υπενθυμίζει στις αρχές της Ρουάντα ότι ο κ. Rusesabagina έχει το δικαίωμα να έχει πλήρη πρόσβαση στο κατηγορητήριο, στον φάκελο της υπόθεσης και σε άλλα έγγραφα προκειμένου να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της σύλληψής του· υπενθυμίζει τη νομική αρχή του τεκμηρίου αθωότητας·

8. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την κατάσταση της υγείας του κ. Rusesabagina, ιδίως καθώς η έκθεση στη νόσο COVID-19 μπορεί να θέσει σε σοβαρό κίνδυνο τη ζωή του· καλεί την κυβέρνηση της Ρουάντα να εγγυηθεί, σε κάθε περίπτωση, τη σωματική ακεραιότητα και την ψυχολογική ευημερία του κ. Rusesabagina και να του επιτρέψει να λαμβάνει τη συνήθη φαρμακευτική αγωγή του· καλεί την κυβέρνηση της Ρουάντα να επιτρέψει την παρακολούθηση της ιατρικής του κατάστασης από ιατρό στο Βέλγιο, όπως ζητήθηκε από τον Βέλγο Υπουργό Εξωτερικών στις 4 Φεβρουαρίου 2021· καλεί την κυβέρνηση της Ρουάντα να εξασφαλίσει επιπλέον ότι όλοι οι κρατούμενοι επωφελούνται από επαρκή υγειονομική περίθαλψη·

9. καταδικάζει τις πολιτικά υποκινούμενες δίκες, τη δίωξη πολιτικών αντιπάλων και τον προκαθορισμό του αποτελέσματος της δίκης· καλεί επιτακτικά τις αρχές της Ρουάντα να διασφαλίσουν τη διάκριση των διοικητικών, νομοθετικών και δικαστικών εξουσιών, ιδίως την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας· καλεί τη Ρουάντα να ανοίξει την πολιτική της σφαίρα και να βελτιώσει τις επιδόσεις της στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· αναμένει από τη Ρουάντα να εφαρμόσει τις συστάσεις της καθολικής περιοδικής εξέτασης της χώρας από το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Γενεύη στις 25 Ιανουαρίου 2021·

10. καλεί την κυβέρνηση της Ρουάντα να σέβεται και να υποστηρίζει πλήρως το δικαίωμα διαμαρτυρίας και το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης, του συνεταιρίζεσθαι και του συνέρχεσθαι και να μην επιδιώκει την περιστολή των δικαιωμάτων αυτών·

11. καλεί την κυβέρνηση της Ρουάντα να κυρώσει τη Διεθνή Σύμβαση για την προστασία όλων των προσώπων από τις βίαιες εξαφανίσεις και το Καταστατικό της Ρώμης προκειμένου να καταστεί κράτος μέλος του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου· καλεί επιτακτικά την κυβέρνηση της Ρουάντα να επιτρέψει στην Υποεπιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την πρόληψη των βασανιστηρίων και οιασδήποτε απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας την επανέναρξη των επισκέψεών της· καλεί τις αρχές της Ρουάντα να προχωρήσουν επειγόντως στην αναθεώρηση της δήλωσής τους που επιτρέπει σε μεμονωμένα άτομα και ΜΚΟ να υποβάλλουν καταγγελίες απευθείας στο Αφρικανικό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Δικαιωμάτων των Λαών, με στόχο την αποκατάσταση και την επαναφορά της τελευταίας·

12. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση να αναλάβει άμεση δράση προκειμένου να διασφαλίσει ότι θα διερευνηθεί η νομιμότητα της σύλληψης και της δίκης του κ. Rusesabagina και ότι θα γίνονται σεβαστά τα δικαιώματά του ως πολίτη της ΕΕ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας αυτής· καλεί την Αντιπροσωπεία της ΕΕ στη Ρουάντα, καθώς και τις διπλωματικές αντιπροσωπείες των κρατών μελών, ιδίως την πρεσβεία του Βελγίου στη Ρουάντα, να παρακολουθούν τη δίκη του κ. Rusesabagina, να τον επισκέπτονται στη φυλακή, καθώς και να αναφέρονται στην υπόθεσή του στις επαφές τους με τις αρχές της Ρουάντα·

Πέμπτη, 11 Φεβρουαρίου 2021

13. καλεί την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, την Επιτροπή και τον Ειδικό Εντεταλμένο της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα να ενισχύσουν τον διάλογο για τα ανθρώπινα δικαιώματα με τη Ρουάντα στα υψηλότερα επίπεδα, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η χώρα τηρεί τις διμερείς και διεθνείς δεσμεύσεις της· τονίζει ότι οι διεθνείς αναπτυξιακές πρωτοβουλίες για τη Ρουάντα θα πρέπει να δίνουν μεγαλύτερη προτεραιότητα στα ανθρώπινα δικαιώματα, στο κράτος δικαίου και στη διαφανή και υπεύθυνη διακυβέρνηση·

14. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, στα κράτη μέλη της ΕΕ, στον Ειδικό Εντεταλμένο της ΕΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, στην Ύπατη Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, στον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ, στα θεσμικά όργανα της Αφρικανικής Ένωσης, στην Κοινότητα Ανατολικής Αφρικής, στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση Ίσης Εκπροσώπησης ΑΚΕ-ΕΕ, στο Παναφρικανικό Κοινοβούλιο, στους συνήγορους υπεράσπισης του Paul Rusesabagina, καθώς και στον Πρόεδρο και το Κοινοβούλιο της Ρουάντα.